

ע"פ 1269/24 - מוחמד נערה נ' מדינת ישראל

פלילי - שיקולי ענישה

פלילי - חוק העונשין - עבירות המתה

בבית המשפט העליון

ע"פ 1269/24

לפני:

כבוד השופט יוסף אלרון
כבוד השופטת גילה כנפי-שטייניץ
כבוד השופט חאלד כבוב

המערער:
נגד

מוחמד נערה

המשיבה:

מדינת ישראל
ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בנוף
הגליל-נצרת (השופטים א' קולה, ד' צרפתי ו-ר'
גלפז מוקדי) ב-תפ"ח 4287-01-22 מיום
31.12.2023
י"ב בחשוון התשפ"ה (13 בנובמבר 2024)

תאריך ישיבה:
בשם המערער:
בשם המשיבה:

עו"ד יעל שרף

פסק-דין

השופט יוסף אלרון:

המערער הורשע על פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון ברצח בכוונה של איהאב סעדי (להלן: המנוח),
לפי סעיף 300(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק).

בגזר דינו של בית המשפט המחוזי בנוף הגליל-נצרת (השופטים א' קולה, ד' צרפתי ו-ר' גלפז מוקדי)
ב-תפ"ח 4287-01-22 מיום 31.12.2023, נגזר על המערער עונש של 28 שנות מאסר בפועל, עונשי

מאסר על תנאי והוא חויב לפצות את אלמנת המנוח, ילדיו אימו ואחיו בסכום כולל של 258,000 ש"ח.

הערעור שלפנינו מופנה כלפי חומרת העונש.

עיקרי כתב האישום המתוקן

1. כתב האישום המתוקן הוגש כלפי המערער ומחמוד כנגה (להלן: כנגה). בין השניים לבין המנוח ואחיו - רמזי, ישנה היכרות מוקדמת ארוכת שנים על רקע מגוריהם באותה שכונה.

2. ביום 29.11.2021, סמוך לשעה 12:50, הגיע המערער עם רכב סקודה בבעלותו (להלן: רכב הסקודה) לאזור המנזר בשכונת דבס בנצרת. שם, פגש בכנגה אשר הצטרף אליו והתיישב במושב הרכב שליד הנהג. באותה העת הגיע לאזור רמזי ברכבו (להלן: רכב הברלינגו) וניסה לתמרן נסיעה לאחור מאחורי רכב הסקודה. על רקע זה התפתחו חילופי דברים בין רמזי לבין המערער. רמזי יצא מרכבו והעימות גלש לחילופי חבטות כאשר רמזי חובט תחילה במערער והמערער משיב לו מיד לאחר מכן. בין השניים התפתח עימות פיזי ו"אחיזה הדדית" כלשון כתב האישום המתוקן, תוך שכנגה מנסה להרגיע את המערער.

כמתואר בכתב האישום המתוקן, לאחר שנפרדו הניצים, ובמהלך חילופי הדברים "התכופף רמזי לעבר חלקו התחתון של צד הנהג ברכב הברלינגו, שלח את ידו והוציאה משם כשהיא מאוגרפת". בסמוך לשעה 12:56, בעקבות תנועה זו בשילוב עם התקדמותו של רמזי לעבר המערער, המערער החל בבריחה במורד הכביש בעוד רמזי בעקבותיו עד אשר דרכיהם של השניים נפרדו.

3. בחלוף כ-10 דקות, המערער שב אל רכב הסקודה כאשר הוא נושא על גופו אקדח מסוג גלוק (להלן: האקדח). בזמן זה כנגה, אשר ישב במושב הנהג ברכב הסקודה, יצא מהרכב על מנת לאפשר למערער להתיישב במושב הנהג. בסמוך לדלת הנהג שלף המערער את האקדח והניחו בין המושבים הקדמיים ברכב. השניים נסעו יחדיו לכיוון שכונת דבס, מקום מגוריהם, כאשר המערער נוהג ברכב וכנגה במושב שלצידו.

4. בהגיעם לאזור מגוריהם, השניים הבחינו במנוח כשהוא עומד על הכביש בסמוך לביתו. המערער יצא מהרכב כשהוא מחזיק בידו את האקדח והתקרב לעבר המנוח. על פי המתואר בכתב האישום, כנגה, אשר הבין כי המערער מתכוון לירות במנוח, עבר לכיסא הנהג על מנת למלט את המערער מהזירה לאחר הרצח.

בשלב זה התפתחו בין המערער למנוח חילופי דברים "קצרים", כלשון כתב האישום המתוקן, אשר מיד לאחריהם ירה המערער לעבר המנוח, מטווח קצר, לכל הפחות עשרה כדורים, חלקם בעוד שהמנוח כבר שרוע על האדמה. שישה כדורים פגעו בצוואר המנוח, בגוו, בכתפו, בזרועו ובירך של המנוח. כל זאת, בכוונה להמית את המנוח, אשר נפטר כתוצאה מפגיעה רב מערכתית.

5. מיד לאחר הירי המערער נמלט מהמקום בריצה ואילו כנגה נמלט ברכב הסקודה תוך נהיגה מהירה וכאשר במהלך מנוסתו הוא פוגע בעובר אורח וגורם לו לחבלה ברגלו. בהמשך, סמוך לשעה 13:40, כנגה אסף את המערער משכונת סליזיאן בנצרת. המערער חזר לנהוג בסקודה וכנגה ישב לידו והשניים נסעו ברחבי העיר נצרת. בשלב מסוים, ניידת משטרה סמוכה אשר הבחינה ברכב הסקודה, קיבלה דיווח כי נעשה שימוש ברכב זה במסגרת הרצח. השוטרים נצמדו לרכב הסקודה מימין והורו למערער וכנגה לעצור. המערער סימן שבכוונתו לעצור, אלא שאז השניים נמלטו מהניידת תוך סיכון חיי אדם ותוך עקיפה מסוכנת של אוטובוס בדרך לא פנויה, כאשר במהלך עקיפת האוטובוס המערער פגע עם הסקודה במספר רכבים. המערער וכנגה המשיכו בהימלטותם מאות מטרים נוספים. במהלך אירוע זה כנגה השליך את האקדח אשר שימש את המערער בביצוע הרצח מחלון הנוסע במטרה להעלים ראיות ולהביא לשיבוש החקירה הצפויה.

6. בגין מעשים אלו יוחסו למערער עבירות רצח (בכוונה) לפי סעיף 300(א) לחוק; סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, לפי סעיף 332 יחד עם סעיף 29 לחוק; השמדת ראיה, לפי סעיף 242 יחד עם סעיף 29 לחוק; וכן שיבוש מהלכי משפט, לפי סעיף 244 וסעיף 29 לחוק. יצוין, כי לעניין הרצח כתב האישום ייחס לכנגה עבירה של סיוע לרצח (בכוונה).

תמצית גזר דינו של בית המשפט המחוזי

7. המערער וכנגה הורשעו במיוחס להם, על פי הודאתם במסגרת הסדר טיעון. בהסדר הטיעון הוסכם כי הצדדים יטענו באופן "פתוח" ביחס לעונש לאחר שיוגש תסקיר נפגע עבירה של משפחת המנוח.

8. בגזר הדין, בית המשפט המחוזי סקר בהרחבה את הראיות לעונש שהוגשו מטעם המשיבה ומטעם המערער וכן את תסקיר נפגעי העבירה. לאחר זאת, בשים לב למאפייני האירוע, נקבע כי מדובר במספר עבירות אשר בוצעו במסגרת אירוע אחד אשר יש לקבוע מתחם עונש אחד בגינו. בית המשפט המחוזי בחן את הערכים החברתיים אשר נפגעו מביצוע העבירות תוך שהדגיש את מעמדו של עקרון קדושת החיים. בנוסף, הבהיר כי מדובר היה ברצח לא מתוכנן אשר בוצע לאחר אירוע מקדים אשר בו רמזי הוא שחבט ראשון במערער; ואולם יחד עם זאת, כי למערער וכנגה הייתה האפשרות להפסיק את האירוע ולא להסלימו לאחר שהצדדים כבר נפרדו לדרכם.

בית המשפט המחוזי ציין פעם נוספת כי לרצח קדם עימות פיזי, אולם "לא ניתן לראות בריב זה [...]"

כמצדיק רצח בירי מטווח קצר [...]" לצד זאת, נקבע כי אין ספק שהמערער "חש מאוים ממעשיו של רמזי ולכן נמלט מהמקום בריצה". בהתחשב בשיקולים אלו, ולאחר ניתוח מדיניות הענישה הנהוגה, קבע בית המשפט המחוזי כי מתחם העונש ההולם בגין מכלול מעשיו של המערער וריבוי העבירות שבהן הורשע הוא בין 25 שנות מאסר בפועל לעונש של מאסר עולם.

משנמצא כי אין הצדקה לחרוג ממתחם העונש ההולם לקולה או לחומרה, הרי שלצורך קביעת עונשו של המערער בגדרי המתחם נשקלו - גילו הצעיר של המערער, אשר היה בן כ-24 שנים במועד העבירות; העובדה כי המערער נעדר עבר פלילי; הודאתו בעקבות הסדר טיעון בעובדות כתב האישום המתוקן; וכן היותו אב ל-2 ילדים קטנים החווים קשיים משמעותיים בעקבות היעדרותו.

בשים לב לנסיבות אלו הוחלט למקם את עונשו של המערער "קרוב למחצית המתחם", ולגזור עליו עונש של 28 שנות מאסר בפועל (בניכוי ימי מעצרו); 12 חודשי מאסר מותנה, לבל יעבור עבירות אלימות מסוג "פשע" למשך 3 שנים מיום שחרורו ממאסר; 6 חודשי מאסר מותנה, לבל יעבור עבירות אלימות מסוג "עוון" למשך 3 שנים מיום שחרורו; וכן תשלום פיצוי בסך כולל של 258,000 ש"ח לאלמנת המנוח, ילדיו, אימו ואחיו.

למען שלמות התמונה יצוין כי על כנגד נגזר עונש של 4 שנות מאסר בפועל (בניכוי ימי מעצרו) בשילוב ענישה נלווית.

תמצית טענות הצדדים בערעור

9. חלקו הראשון של הערעור מופנה כלפי מתחם העונש ההולם אשר קבע בית המשפט המחוזי. בהקשר זה, בא-כוח המערער מדגיש פעם נוספת את העימות המילולי והפיזי אשר קדם לירי, בו רמזי הוא שנקט ראשון באלימות כלפי המערער. כמו כן, טען כי תנועתו של רמזי לתוך רכבו והוצאת ידו משם בעודה מאוגרפת גרמה למערער לחשוש כי רמזי תר אחר כלי נשק ברכבו. נטען כי עובדות אלו עולות כדי "התגרות ממשית" אשר הצדיקה מתחם ענישה מקל מזה אשר נקבע; וכי אף לא ניתן ביטוי הולם לעובדה כי לא היה מדובר ברצח מתוכנן. באשר ליתר העבירות, נטען בערעור כי בית המשפט המחוזי לא שקלל כראוי את העובדה כי נסיבות עבירת סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה הן ברף הנמוך וכי מדובר היה ב"מרדף קצר ביותר". המערער הוסיף כי לעמדתו העונש שנגזר עליו חמור מזה אשר נקבע בפסיקה במקרים דומים.

חלקו השני של הערעור התמקד בטענה שלפיה גם בקביעת העונש בתוך גבולות מתחם העונש ההולם בית המשפט המחוזי החמיר עם המערער יתר על המידה. על פי הנטען, העונש אינו מבטא באופן

הולם את פגיעת העונש במערער לאור גילו, הפגיעה שתיגרם למשפחתו, העובדה כי נטל אחריות על מעשיו כמו גם העובדה כי הוא נעדר עבר פלילי. בנוסף, נטען כי בעקבות המקרה משפחת המערער נמלטה מחשש לחייהם לאחר שביטחם הוצת בסמוך לאחר האירוע; ואף כי בית המשפט המחוזי שגה גם בכך שקבע כי המערער יפצה את משפחת המנוח כאמור בפיצוי המקסימלי שניתן לפי החוק.

במסגרת הדיון שהתקיים לפנינו שב בא-כוח המערער על עיקר טיעונו בכתב והוסיף כי ראוי היה לשלוח את המערער לקבלת תסקיר על מנת לבחון את הנזק שנגרם לילדיו.

10. מנגד, טענה המשיבה כי יש להקפיד לבחון את העונש אל מול עובדות כתב האישום המתוקן וכי אין לחרוג מהן, בפרט ביחס לסכסוך שקדם לירי עצמו. לעמדת המשיבה העונש שנגזר תואם לנסיבות ביצוע העבירה כמו גם למדיניות הענישה אשר נקבעה בפסיקת בית המשפט העליון. ביחס לפיצוי שנפסק, עמדה המשיבה על כך שהמערער לא קיים את החלטת בית המשפט ולא שילם עד כה סכום כלשהו לנפגעי העבירה.

11. לעניין הפיצוי שנפסק בגזר הדין, השיב בא-כוח המערער כי אכן הפיצוי לא שולם וייתכן שנדרש היה לפנות בבקשה לעיכוב ביצוע רכיב זה בגזר הדין. בכל מקרה, לטענתו הפיצוי מוגזם לגופו של העניין בנסיבותיו של המערער.

דיון והכרעה

12. דין הערעור להידחות, וכך אציע לחברתי ולחברי.

13. המערער הורשע בעבירת הרצח הבסיסית שבוצעה ביסוד נפשי של כוונה. סעיף 300(א) לחוק קובע בצד עבירה זו עונש מרבי של מאסר עולם, אשר משמעותו מאסר עולם לתקופה בלתי קצובה או מאסר לתקופה שלא תעלה על שלושים שנים (סעיף 311א לחוק). בפסיקה אשר עיצבה את מדיניות הענישה בעבירה זו נקבעו מספר כללים מנחים, עליהם עמדתי בתמצית לאחרונה:

"ביחס לאופן גזירת עונשו של נאשם בעבירת הרצח (סעיף 300(א) לחוק) ובכלל זה רצח בכוונה, נקבעו בפסיקה שלושה כללים מרכזיים הרלוונטיים לענייננו: הראשון, מתייחס למנגנון גזירת הדין והשיקולים אשר נלקחים בחשבון במסגרתו. לעניין זה נקבע כי תיקון 113 לחוק [...] חל גם על עבירת רצח בכוונה, על כל היבטיו. משכך, נדחתה טענה לקיומו של "עונש מוצא" בעבירה זו [...] השני, כנגזרת של האמור, מתמקד בגבולות מתחם העונש ההולם. לפי כלל זה יש לקבוע מתחם ענישה מצומצם בעבירת הרצח אשר ידגיש את מרכזיות עיקרון ההלימה, [...] והשלישי, עניינו באופן קביעת

עונשו של הנאשם בגדרי המתחם. בהתאם לכלל זה לא בכל מקרה יש להקנות משקל משמעותי, אם בכלל, לנסיבות כגון העדר עבר פלילי, נטילת אחריות, או לחלופי הזמן מעת ביצוע העבירה [...] ("ע"פ 7645/23 יחיה נ' מדינת ישראל, פסקה 16 (25.8.2024) (להלן: עניין יחיה)).

עוד נקבע בפסיקה "מבלי לקבוע מסמרות" כי על פי רוב העונש בגין רצח בכוונה יהא בין 25 שנות מאסר בפועל לעונש של מאסר עולם (ע"פ 6063/21 מדינת ישראל נ' יאסין, פסקה 63 (26.3.2024); וכן ע"פ 6692/23 זלקוב נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (21.7.2024) (להלן: עניין זלקוב)).

14. כללים והלכות אלו ודאי שלא נועדו לשלול את שיקול הדעת השיפוטי של הערכאה הדיונית, אלא להכוונו. מבחינה זו, יש בהם כדי לדייק את אופן היישום של תיקון 113 לחוק (חוק העונשין) (תיקון מס' 113), (התשע"ב-2012) שעניינו הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה, בעבירות החדשות אשר נחקקו במסגרת הרפורמה בעבירות ההמתה. כל זאת, בין היתר על רקע החשש הטבעי מכך שבעקבות קביעת עבירת הרצח הבסיסית כעבירה חדשה לחלוטין בספר החוקים, בהעדר פסיקה מנחה ייווצרו פערים בלתי מוצדקים בענישה (ע"פ 1442/22 ניקולקין נ' מדינת ישראל, פסקה 14 (28.5.2023) (להלן: עניין ניקולקין)). חשש המתגבר בהתחשב בכך שעבירה זו מאפשר גזירת עונש מרבי של מאסר עולם בלתי קצוב. אם כן, בפסיקה לא נקבעו עד כה קביעות מוחלטות ונוקשות ונותר מקום משמעותי לשיקול דעתה של הערכאה הדיונית.

15. על רקע דברים אלו, ההלכות המנחות שנקבעו בפסיקה יושמו כנדרש בגזר דינו של בית המשפט המחוזי. המערער עשה שימוש באקדח וירה לעבר המנוח, מטווח קצר, לא פחות מ-10 כדורים. כל זאת, בעקבות סכסוך סתמי למדי. העימות האלים הראשוני בין המערער לרמזי, אשר לא היה ביוזמת המערער, לא נעלם מעיניו של בית המשפט המחוזי, אשר קבע: "[...] רגליים לדבר יש, וזאת כעולה מעובדות כתב האישום, שהנאשם 1 [המערער - י' א'] חש מאוים, ובוודאי לאחר שרמזי אחיו של המנוח, הוא זה שפתח במריבה [...]". נסיבה זו נלקחה בחשבון בגזר הדין במסגרת קביעת גבולות מתחם העונש ההולם, מאחר שהאירוע המקדים, כעולה מעובדות כתב האישום המתוקן, השליך על מידת השליטה של המערער על מעשיו.

אלא שבמקרה שלפנינו יש להתחשב גם בעובדה שחלף פרק זמן בין העימות הראשון לבין אירוע הירי. בעקבות העימות הראשון המערער הצטייד באקדח, ומשיזה את המנוח - אחיו של רמזי כאמור, עומד על הכביש, יצא מהרכב וירה בו לאחר חילופי דברים קצרים. אם כן, בעוד שהאירוע הראשון היה שלא ביוזמת המערער, הוא שהוביל את האירוע השני לתוצאתו הקטלנית. איני רואה אפוא כל קושי בכך שבית המשפט המחוזי התחשב באופן מדוד ברקע האלים שקדם לירי ולא ראה להעניק לו את המשמעות הדרמטית לה טוען בא-כוח המערער.

16. כעת לטענות בא-כוח המערער כי יש להתחשב, לקולה, בכך שהרצח לא היה מתוכנן. ככלל, אילו הרצח היה מבוצע "[...] לאחר תכנון או לאחר הליך ממשי של שקילה וגיבוש החלטה להמית" (סעיף 301א(1) לחוק) הרי שנדרש היה להרשיע את המערער בעבירת רצח בנסיבות מחמירות. עבירה זו מחייבת השתת עונש של מאסר עולם (למעט בנסיבות של סעיף 301א(ב) לחוק).

לצד סעיף זה, סעיף 40ט(א)(1) לחוק מאפשר לבית המשפט להתחשב ב"תכנון שקדם לביצוע העבירה", ככל שהוא סבור שנסיבה זו משליכה על חומרת המעשה ואשמו של הנאשם, לצורך קביעת גבולות מתחם העונש ההולם. על כן, בקביעת עונשו של מי שהורשע בעבירת הרצח הבסיסית (סעיף 300א(א) לחוק), אשר אין בצדה עונש חובה כאמור, ניתן לקחת בחשבון את מידת ה"תכנון".

אף אין קושי ליישב בין שני סעיפים אלו - מעשי רצח נפרשים על מנעד שבין רצח ספונטני לחלוטין לבין רצח שבוצע לאחר תכנון מוקדם. במישור האחריות הפלילית, כאשר הרצח מבוצע "לאחר תכנון או לאחר הליך ממשי של שקילה וגיבוש החלטה להמית", הרי שהוא נכנס לגדרי עבירת הרצח בנסיבות מחמירות (לעניין פרשנות סעיף 301א(1) לחוק ראו: ע"פ 4066/22 ז'ירנוב נ' מדינת ישראל (25.6.2023); ע"פ 578/21 אבו סרארי נ' מדינת ישראל, פסקאות 30-34 (16.2.2023)). הניסוח של נסיבה מחמירה זו נועד להבהיר את רצון המחוקק לקבוע שמקרים של המתה בכוונה שנוצרה באופן ספונטני לא ייכנסו בגדרי העבירה, וזאת "תוך יצירת הבחנה בין מקרים שבהם מעשה הרצח בוצע לאחר שהעושה שקל והחליט להמית את הקרבן; לבין מקרים שבהם ההחלטה להמית התגבשה ללא הפעלת שיקול דעת של ממש וללא הכנה הכוללת פעולות מקדימות של העושה קודם לביצוע הרצח" (ע"פ 8577/22 יפמוב נ' מדינת ישראל, פסקה 36 (21.4.2024)).

לצד מקרים אלו, ייתכנו מקרי רצח אשר יבוצעו לאחר הליך שקילה וגיבוש החלטה להמית, אך לא לאחר הליך ממשי של שקילה וגיבוש החלטה להמית; או מקרים שבהם נקבע כי קיים תכנון כלשהו, אך לא תכנון הכולל "רכיב איכותי מסוים" (עניין ז'ירנוב, בפס' 31); או כזה אשר אינו עומד בדרישת עיתוי התכנון (שם, בפס' 25). בתרחיש האמור, בכפוף ליתר דרישות הסעיף, המבצע יורשע בעבירת הרצח הבסיסית (סעיף 300א(א) לחוק). בנסיבות שכאלו יהיה מדובר אמנם במעשה השוכן, באופן כללי, תחת הכותרת "ספונטני" אלא שגם מעשי רצח ספונטניים נבדלים בנסיבותיהם. כלומר, וזהו העיקר, בחינת חומרת העונש בעבירת הרצח הבסיסית במישור זה מתבצעת על בסיס ההנחה שמדובר ברצח "ספונטני". כך שלצורך קביעת עונשו של הנאשם, בכל הקשור ליישום סעיף 40ט(א)(1) לחוק, מידת ה"ספונטניות" היא שנבחנת.

על רקע זה, הטענה כי יש להקל באופן משמעותי בעונשו של המערער בנסיבות המקרה שלפנינו מאחר שמעשה הרצח לא תוכנן אינה משכנעת. בסמוך לאחר האירוע האלים הראשוני המערער הצטייד באקדח אשר בו עשה שימוש זמן קצר לאחר שפגש במנוח. עובדות כתב האישום המתוקן - בהן הודה המערער והן אלו אשר לפיהן יש לקבוע את עונשו, אינן מלמדות על מעשה רצח הקרוב לרצח ספונטני לחלוטין. למעשה, בהתחשב במנעד מעשי הרצח הספונטניים, העונש בגין מעשיו של המערער

צריך להתקרב לצד המחמיר ולא לצד המקל.

17. אם כן, מתחם העונש ההולם שנקבע מתיישב עם עובדות המקרה ואף עולה בקנה אחד עם פסיקת בית משפט זה במקרים דומים שבהם מדובר הורשע הנאשם בעבירת הרצח הבסיסית ביסוד נפשי של כוונה (ראו למשל: עניין יחיה; ע"פ 1188/23 אלעמורי נ' מדינת ישראל (16.7.2023); ע"פ 1213/21 וואסה נ' מדינת ישראל (11.8.2022); ע"פ 4019/23 אבו סרארי נ' מדינת ישראל (12.5.2024)).

בא-כוח המערער הפנה לעניין ניקולקין, אלא ששם נגזרו 26 שנות מאסר בפועל על המערער אשר רצח את אחיו לאחר שבית המשפט המחוזי מיקם את עונשו בתחתית מתחם הענישה. באותו מקרה ציינתי: "לבסוף מוקם עונשו של המערער כמעט בתחתית מתחם הענישה. כפי שתיארתי לעיל, ככלל, אין זה מובן מאליו כי לנסיבות אלו יינתן משקל כה משמעותי בקביעת העונש כאשר מדובר בעבירת רצח. לטעמי - הקלה כה משמעותית בעונש, עד כדי מיקום עונשו של המערער בחלקו התחתון של מתחם הענישה ההולם, מצריכה נסיבות כבדות משקל המצדיקות זאת, אשר ספק אם ישנן בענייננו" (שם, בפס' 21). אשר לפסק דיני בעניין זלקוב - באותו מקרה ערעור המדינה התקבל ועונשו של המערער הוחמר ל-22 שנות מאסר בפועל, ואף זאת בהתחשב במצבו הרפואי המורכב של המערער (שם, בפס' 39). אין בענייננו נסיבות כה חריגות. כך גם ב-ע"פ 3187/21 אלקאדי נ' מדינת ישראל (21.8.2022), שבו המערער הורשע לאחר הסדר טיעון שבמסגרתו הוסכם כי המדינה תעתור לעונש של 24 שנות מאסר בפועל. ואילו במקרה שלפנינו הוסכם כי כל צד יטען באופן "פתוח" באשר לעונש.

18. על אותה הדרך, לא מצאתי ממש בטענות המערער באשר לקביעת עונשו בגדרי המתחם. אכן, המערער נעדר עבר פלילי. אף יש להצר על הפגיעה שתיגרם למשפחתו כתוצאה ממאסרו. עם זאת, פגיעה זו היא מעשה ידיו שלו ותוצאה של בחירתו לקפד את חייו של המנוח, אב לארבעה. הנזק שנגרם למשפחת המנוח כעולה מתסקיר נפגעי העבירה הוא מכמיר לב ומשיקולי צנעת הפרט בלבד אמנע מלפרטו. העובדה כי בשלב מסוים בניהול ההליך הוסכם על הסדר טיעון והמערער הודה במיוחס לו שוקללה על ידי בית המשפט המחוזי. לכל זאת יש להוסיף כי המערער הורשע, לצד עבירת הרצח, במספר עבירות בעלות חומרה בלתי מבוטלת כשלעצמן. ככלות הכול, עונשו של המערער נקבע סמוך למחצית המתחם. אין ולא הייתה הצדקה לקבוע אותו קרוב יותר לתחתיתו.

19. לעניין סכום הפיצוי שנפסק, לא הועלתה טענה ממשית המצדיקה התערבות בקביעת בית המשפט המחוזי. מלבד זאת, המערער לא צירף כצד לערעור את בני משפחת המנוח, אשר הפיצוי נפסק לזכותם. די בכך כדי לדחות רכיב זה בערעור (ע"פ 1234/08 פלוני נ' מדינת ישראל (22.5.2008); ע"פ 1769/14 סועאד נ' מדינת ישראל, פסקה 53 (27.1.2016)). העובדה כי המערער לא שילם עד כה סכום כלשהו מתוך הפיצוי שנפסק, תהא הסיבה לכך אשר תהא, ניצבת אף היא לחובתו.

20. נסיבות נוספות להן טען בא-כוח המערער, בעיקר לעניין איומים על משפחת המערער לאחר האירוע, אינן באות לידי ביטוי בכתב האישום המתוקן, ועל כן בצדק הן לא נלקחו בחשבון בקביעת העונש (להרחבה: עניין ניקולקין, בפס' 22).

21. אחר כל זאת, יש לשוב לנקודת המוצא שלפיה ערכאת הערעור אינה נוהגת להתערב בעונש שגזרה הערכאה הדיונית אלא בנסיבות של חריגה קיצונית ממדיניות הענישה הנוהגת או במקרים שבהם חלה על פני הדברים טעות מהותית בגזר הדין (ע"פ 4137/22 אנטאפאק נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (2.7.2023)). כעולה מכל האמור - לא זה המקרה שלפנינו.

22. אשר על כן, אציע כי נדחה את הערעור.

יוסף אלרון
שופט

השופטת גילה כנפי-שטייניץ:

אני מסכימה.

גילה כנפי-שטייניץ
שופטת

השופט חאלד כבוב:

אני מסכים.

חאלד כבוב
שופט

הוחלט כאמור בפסק דינו של השופט יוסף אלרון.

ניתן היום, כ"ד חשוון תשפ"ה (25 נובמבר 2024).

חאלד כבוב
שופט

גילה כנפי-שטייניץ
שופטת

יוסף אלרון
שופט